

ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ Ο ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ (Ιούλιος 2007)

Συγγραφέας: ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΝΟΣ

Η συζήτηση για τα δάση έχει συνήθως τα ίδια χαρακτηριστικά με τις πυρκαγιές που τα καταστρέφουν. Μεγάλη ένταση στην αρχή και μετά τίποτε, αποκαΐδια.

Κατά τη συζήτηση για το άρθρο 24 του Συντάγματος (προστασία δασών) υποστήριξα ότι το λογικό λάθος του Συντάγματος είναι ότι δεν προστατεύει το δάσος, αλλά προστατεύει -και μάλιστα κατά τρόπο απόλυτο - αυτό που κάποιος δασικός υπάλληλος χαρακτηρίζει δάσος. Η πείρα μου με έχει πείσει ότι η σημασία αυτού που μόλις έγραψα δεν γίνεται κατανοητή από τους περισσότερους. Και όμως τα πράγματα είναι απλά.

Αν ένας δασικός υπάλληλος χαρακτηρίσει μια έκταση δασική, η έκταση αυτή χάνει οικονομική αξία και δεν μπορεί να κτιστεί. Επειδή δεν είμαστε κοινωνία νομοταγών αγγέλων, η συνήθης αντίδραση μας είναι να προσπαθήσουμε να ανατρέψουμε την απόφαση πληρώνοντας τον δασικό και επειδή και αυτός δεν είναι άγγελος δέχεται να πληρωθεί και να τροποποιήσει την απόφασή του. Χιλιάδες οικόπεδα δημιουργήθηκαν με τη μέθοδο αυτή στα δάση της Αττικής. Μέσα στο δάσος ο εξαγορασμένος δασικός υπάλληλος «εντόπισε» -ω του θαύματος!- τέσσερα στρέμματα που δεν είναι δάσος! Αυτά κτίζονται και δημιουργούν πιο εύκολες προϋποθέσεις για να «βρεθεί» και νέο τμήμα που δεν είναι δάσος.

Η περιοχή του Διονύσου προσφέρεται για την παρακολούθηση αυτού του φαινομένου. Επειδή υπάρχουν πολλές διαδοχικές αεροφωτογραφίες, όποιοι ενδιαφέρονται (πρωθυπουργοί, υπουργοί, εισαγγελείς, δασολόγοι, κ.λπ.) μπορούν να έχουν και αποδείξεις. Όλη αυτή η διαδικασία στηρίζεται στο συνταγματικό παραλογισμό που εξαρτά την προστασία του δάσους από τη διαπιστωτική πράξη ενός δασικού υπαλλήλου. Το συνταγματικό παραλογισμό επιχείρησε να ολοκληρώσει η Νέα Δημοκρατία με την προκλητική πρότασή της για το άρθρο 24 που θα υποχρέωνε τον δασικό υπάλληλο να αποχαρακτηρίσει δασικές περιοχές που έχασαν τον δασικό χαρακτήρα τους πριν από μόλις 30 χρόνια.

Υποστήριξα και υποστηρίζω, ότι, αντί να προστατεύουμε μόνο ό,τι μας υποδεικνύει ένας δασικός υπάλληλος - που μπορεί σήμερα να λέει έτσι και αύριο αλλιώς, θα έπρεπε να προστατεύουμε ό,τι θέλουμε να είναι δάσος. Δεν χρειαζόμαστε τον δασικό υπάλληλο να μας πει ότι το Ποικίλο Όρος είναι δασική έκταση (μπορεί να είναι, μπορεί και να μην είναι), σημασία έχει ότι θέλουμε να είναι δάσος. Η μικρή αυτή αλλαγή προσέγγισης, αλλάζει τελείως και τον χρονικό ορίζοντα της προστασίας. Όσοι να διαπιστώσει ο δασικός, αν σε όλη την έκταση υπάρχουν ή δεν υπάρχουν άγρια φυτά με ξυλώδη κορμό, όπως ανοήτως προβλέπει το Σύνταγμα, μπορεί να περάσουν χρόνια. Αντίθετα, ο ορισμός του τι θέλουμε να είναι δάσος μπορεί να ολοκληρωθεί σε λίγες μέρες.

Υποστήριξα, και υποστηρίζω, ότι για τα τέσσερα βουνά της Αττικής (Πάρνηθα, Πεντέλη, Υμηττός, Ποικίλο Όρος) των πέντε εκατομμυρίων κατοίκων αρκούν τρεις μήνες για να οριοθετηθούν σε χάρτη με οριστικές συντεταγμένες οι εκτάσεις που θέλουμε να είναι δάσος. Σε τρεις μήνες θα έχουμε οριστικοποιήσει το 85% τουλάχιστον της έκτασης που θέλουμε να είναι δάσος. Για το υπόλοιπο 15% θα απαιτηθεί περισσότερος χρόνος και περισσότερη δουλειά. Θα έχουμε όμως τελειώσει μια για πάντα με το 85% που θα τεθεί εκτός της δικαιοδοσίας χαρακτηρισμού ή αποχαρακτηρισμού του δασάρχη.

Η επόμενη κίνηση θα έπρεπε να είναι η απαλλοτρίωση υπέρ του Δημοσίου της χαρακτηρισμένης έκτασης. Για να αποκτήσει το Δημόσιο έναν ακαταμάχητο τίτλο. Το Δημόσιο είναι πολύ κακός προστάτης της περιουσίας του. Οι καταπατητές συνήθως κερδίζουν. Η «Καθημερινή» έγραψε πρόσφατα για τα κατορθώματά τους στη Γλυφάδα. Το κόστος της απαλλοτρίωσης θα είναι μηδαμινό. Πρώτον, γιατί η αξία του δάσους (δάσος σημαίνει ότι δεν οικοδομείται) στα βουνά είναι πολύ χαμηλή και δεύτερον, διότι έτσι και αλλιώς το μεγαλύτερο μέρος της έκτασης ανήκει αδιαμφισβήτητα στο Δημόσιο. Όσοι νομίζουν ότι έχουν ιδιοκτησία στο δάσος θα περιορισθούν στη διεκδίκηση της αποζημίωσης που τους αναλογεί και όχι στη διεκδίκηση του δικαιώματος να οικοδομήσουν.

Αν ήμουν στη θέση του κ. Καραμανλή - αφού γίνουν τα παραπάνω- θα ζητούσα να ανατεθεί με διαγωνισμό το εξής σύνθετο έργο: Ολοκληρωτική αναδάσωση των τεσσάρων βουνών (φύτευση είκοσι και πλέον εκατομμυρίων δέντρων), άρδευση τους με νερό που θα προέλθει από μεγάλες μονάδες αφαλάτωσης και ανεμογεννήτριες που

θα παράσχουν την ενέργεια για τις μονάδες αφαλάτωσης και την άντληση των νερών. Η χρηματοδότηση πρέπει να στηριχτεί στο μοντέλο χρηματοδότησης της Αττικής Οδού: Ιδιώτες, Ε.Ε., Δημόσιο. Αφού εδραιωθεί το δάσος, το νερό της αφαλάτωσης και οι ανεμογεννήτριες θα ενισχύουν το δίκτυο της ΕΥΔΑΠ και της ΔΕΗ αντιστοίχως.

Η σκέψη ότι η αναδάσωση (στην κλίμακα που περιγράφω) θα γίνει από τις υπηρεσίες του Δημοσίου είναι απολύτως ανεδαφική. Θα περάσουν χρόνια, θα ξοδευτούν ατέλειωτα λεφτά και, για μια ακόμη φορά, δεν θα υπάρξει αποτέλεσμα!

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» στις 8 Ιουλίου 2007, σ. 30.